

PROCEDIMENTS GENERALS DE LA FISIOTERÀPIA II

Dades generals

- **Curs acadèmic:** 2014-2015
- **Descripció:** L'assignatura Procediments Generals en Fisioteràpia II és l'estudi de la utilització terapèutica de certs agents físics i tècniques que habitualment realitza el fisioterapeuta. Dintre d'aquest ampli ventall de tècniques en aquesta assignatura començarem l'estudi d'algunes de les que componen la base de tractament del fisioterapeuta. Les matèries que s'estudiaran dintre de l'assignatura són la cinesiteràpia, els embenats funcionals, els embenats neuromusculars, la teràpia manual, els estiraments musculars i les teràpies de relaxació.
- **Crèdits ECTS:** 6 Bàsica
- **Idioma principal de les classes:** Castellà
- **S'utilitza oralment la llengua anglesa en l'assignatura:** Ocasionalment 5%
- **S'utilitzen documents en llengua anglesa:** 20-30% mitjançant presentacions de treballs realitzats en llengua anglesa.
- **Durada:** Semestral (2n)
- **Curs:** 1r
- **Professorat:** JORDI CASADO BORRULL I JORDI GIMÉNEZ BELLOBÍ

Competències

Competències específiques:

A14-Aplicar els procediments fisioterapèutics generals: cinesiteràpia, massatge i massoteràpia, electroteràpia, magnetoteràpia, ergoteràpia, hidroteràpia, balneoteràpia, climatoteràpia, talassoteràpia, termoteràpia, crioteràpia, vibroteràpia, fototeràpia, pressoteràpia i els derivats d'altres agents físics. Identificar els procediments fisioterapèutics basats en mètodes i tècniques específics d'actuacions fisioterapèutiques que s'apliquen en les diferents patologies de tots els aparells i sistemes, i en totes les especialitats de medicina i cirurgia, així com en la promoció i conservació de la salut i en la prevenció de la malaltia. Utilitzar els mètodes en els processos neurològics, de l'aparell locomotor (teràpies manuals, teràpies manipulatives articulars, osteopatia i quiropràxia), de l'aparell respiratori, del sistema cardiocirculatori, en les alteracions de l'estàtica i la dinàmica, en els mètodes específics ortopèdics i a les tècniques terapèutiques reflexes, alternatives o complementàries afins al camp de competència de la fisioteràpia.

A28- Executar, dirigir i coordinar el Pla d'Intervenció de Fisioteràpia, atenent al principi de la individualitat de l'usuari i utilitzant les eines terapèutiques pròpies de la fisioteràpia, és a dir, el conjunt de mètodes, procediments, actuacions i tècniques que mitjançant l'aplicació dels mitjans físics guareixen, recuperen, habiliten, rehabiliten, adapten i readaptar les persones amb deficiències, limitacions funcionals, discapacitats i minusvalideses; prevenen les malalties i promouen la salut a les persones que volen mantenir un nivell òptim de salut. Això implica establir i aplicar els mitjans físics terapèutics en els tractaments que es prestin als usuaris de totes les especialitats de medicina i cirurgia on sigui necessària l'aplicació dels mitjans esmentats. Dissenyar i aplicar exercicis terapèutics, amb mètodes especials, per a les malalties i lesions cardiorrespiratòries, ortopèdiques, traumatològiques, pediàtriques, reumatològiques, geriàtriques, neurològiques, pneumològiques, esportives, així com per a les alteracions del raquis, la incontinència urinària i fecal i els exercicis maternals prepart i postpart. Dissenyar i aplicar els procediments de cinesiteràpia, mobilització, manipulació, massoteràpia, teràpia manual, osteopatia, quiropràxia i altres tècniques manuals. Dissenyar i aplicar les diferents modalitats de electroteràpia, termoteràpia i crioteràpia, fototeràpia, ultrasonoteràpia, vibroteràpia, magnetoteràpia, ergoteràpia i pressoteràpia. Dissenyar i aplicar les diferents modalitats de hidroteràpia, balneoteràpia, climatoteràpia, talassoteràpia, etc. Dissenyar i aplicar les diverses modalitats dels mètodes i tècniques terapèutiques reflectides així com d'altres teràpies manuals específiques, alternatives o complementàries afins al camp de competència de la fisioteràpia. Establir i aplicar el tractament en grups a usuaris amb problemes similars. Fomentar la participació de l'usuari i la família en

el seu procés de recuperació. Prevenir i evitar els riscos en l'aplicació del tractament. Establir el pla de pautes que ha de seguir durant el tractament.

Competències transversals:

B1- Aprendre a aprendre

B5- Treballar en equip de forma col·laborativa i responsabilitat compartida en un equip de caràcter interdisciplinari mostrant habilitats en les relacions interpersonals.

B8- Gestionar projectes tècnics o professionals complexes amb capacitat d'organització, planificació, anàlisi, síntesi i presa de decisions personals.

Competències nuclears:

C2- Utilitzar de forma avançada les tecnologies de la informació i la comunicació.

C3- Gestionar la informació i el temps.

C4- Expressar-se correctament de manera oral i escrita en una de les dos llengües oficials de la URV.

C5- Comprometre's amb l'ètica i la responsabilitat social com a ciutadà i com a professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Descobrir l'amplitud articular de les diferents articulacions del cos humà.
2. Diferenciar entre els diferents tipus de treball muscular.
3. Aplicar la mobilització activa - assistida.
4. Definir els problemes de la immobilització i els efectes fisiològics de la cinesiteràpia.
5. Enumerar i diferenciar els conceptes dels diferents tipus d'articulacions
6. Identificar els tipus de mobilització.
7. Realitzar correctament les tècniques estudiades.
8. Relacionar la història i principis de la Tècnica Neuromuscular (TNM) amb la seva pràctica i amb el tractament del dolor d'origen muscular
9. Explicar i localitzar, mitjançant la palpació, bandes tibants musculars.
10. Definir què és la relaxació i la possible connexió amb l'aplicació de les tècniques fisioterapèutiques.
11. Definir geoteràpia i peloteràpia i enumerar les seves propietats i tècniques d'aplicació.
12. Nomenar els diferents objectius de l'embenat funcional.
13. Explicar i descriure tots els materials que s'han d'utilitzar en els embenats funcionals.
14. Raonar les indicacions i les contraindicacions.
15. Identificar i debatre l'actitud del fisioterapeuta davant d'una patologia que requereixi un embenat funcional.
16. Relacionar els fonaments teòrics amb la pràctica de l'estirament.
17. Diferenciar el tipus d'estirament. Relacionar els components que intervenen en l'estirament.

Continguts

EMBENATS FUNCIONALS

Teoria:

- 1.- Introducció. Història dels embenats funcionals.
- 2.- Definició.
- 3.- Objectius clínics i específics.
- 4.- Tècniques.
- 5.- Indicacions i contraindicacions
- 6.- Material
- 7.- Tipus de tires
- 8.- Passos a seguir per la realització d'un embenat funcional
- 9.- Principals complicacions i problemes
- 10.- Consells i recomanacions pel pacient

Pràctica:

- 1.- Embenat funcional del peu
- 2.- Embenat funcional del turmell
- 3.- Embenat funcional de la cama
- 4.- Embenat funcional del genoll
- 5.- Embenat funcional de la cuixa
- 6.- Embenat funcional de la mà
- 7.- Embenat funcional del canell
- 8.- Embenat funcional del colze
- 9.- Embenat funcional de l'espatlla

EMBENATS NEUROMUSCULARS

Teoria:

1. Antecedents històrics
2. Característiques de l'embenat
 - 2.1. Efectes
 - 2.2. Mecanisme d'acció
 - 2.3. Principis d'aplicació
3. Indicacions
4. Contraindicacions

Pràctica:

5. Aplicacions pràctiques
 - 5.1. Tècnica muscular
 - 5.2. Tècnica lligamentosa
 - 5.3. Tècnica de la fàscia
 - 5.4. Tècnica correccional
- 5.3. Tècnica limfàtica
- 5.4. Tècniques específiques

RELAXACIÓ

1. Introducció. Concepte. Objectius generals. Efectes de la relaxació.
2. Principals mètodes de relaxació.
 - 2.1. Entrenament autogen o tècnica de Schultz.
 - 2.2. Mètode de relaxació muscular de Jacobson.
3. D'altres tècniques o mètodes
 - 3.1. QI GONG (entrenament del control mental i energètic del terapeuta i del pacient)

TERAPIA MANUAL

Tema 1. Articulacions extremitat superior.

- 1.1. Elements ossis.
- 1.2. Elements musculars.
- 1.3. Altres elements estructurals.
- 1.4. Mobilització de les articulacions de l'extremitat superior

Tema 2. Articulacions extremitat inferior

- 3.1. Elements ossis.
- 3.2. Elements musculars.
- 3.3. Altres elements estructurals.
- 3.4. Mobilització de les articulacions de l'extremitat inferior.

ESTIRAMENTS MUSCULARS

Tema 1. Introducció als estiraments

- 1.1. Introducció terminològica.
- 1.2. Components musculars en l'estirament.
- 1.3. Efectes fisiològics de l'estirament.
- 1.4. Tipus d'estiraments.
- 1.5. Indicacions i contraindicacions.

Tema 2. Aplicació pràctica dels estiraments.

- 2.1. Estiraments dels grups musculars de l'extremitat superior.
- 2.2. Proves diagnòstiques per grups musculars de l'extremitat superior.
- 2.3. Estiraments dels grups musculars de l'extremitat inferior.
- 2.4. Proves diagnòstiques per grups musculars de l'extremitat inferior.

CINESITERÀPIA

Tema 1. La cinesiteràpia.

- 1.1. Aproximació teòrica al concepte de cinesiteràpia.
- 1.2. Cinesiteràpia activa
- 1.3. Cinesiteràpia passiva

Tema 2. El múscul

- 2.1. La contracció muscular.
- 2.2. Tipus de contracció muscular.
- 2.3. La força muscular.

Activitats voluntàries

Posada en pràctica de tècniques manuals com a estudiant en fisioteràpia en esdeveniments esportius, sota la tutela d'un professor.

Activitats

Tipus d'activitat	Hores amb professor	Hores sense professor	Total
Activitats introductòries	2	0	2
Classes magistrals	8	35	43
Seminaris	4	4	8
Classes Pràctiques	38	25	63
Prova d'avaluació	4	22	26
Total	60	90	150

Tipus d'activitat

Activitats introductòries

Classes magistrals

Seminaris

Classes Pràctiques

Les dades que apareixen a la taula de planificació són de caràcter orientatiu, considerant l'heterogeneïtat de l'alumnat.

Avaluació i qualificació

Activitats d'avaluació

Activitat d'avaluació	Competència	Descripció de l'activitat	%
AA Teràpia Manual	A14 A28 B1 C2 C3 C4	Examen oral i pràctic del contingut explicat a l'assignatura. Per parelles, cada alumne escollirà a l'atzar alguna de les articulacions explicades a l'assignatura i haurà d'explicar per mitjà de la palpació tot el contingut explicat i realitzar la posterior mobilització o mobilitzacions possibles de l'articulació escollida.	16%
AA Estiraments Musculars	A14 A28 B1 C2 C3 C4	Examen oral i pràctic del contingut explicat a l'assignatura. Per parelles, cada alumne escollirà a l'atzar algun dels grups musculars explicats a l'assignatura i haurà d'explicar per mitjà de la palpació tot el contingut explicat i realitzar el possible estirament o estiraments del múscul escollit.	16%
AA Cinesiteràpia	A14 A28 B1 B8 C2 C3 C4	Examen tipus test de tot el temari explicat a l'assignatura incloent tot el material subministrat als alumnes	16%
AA Embenats Neuromusculars	A14 A28 B1 C2 C3 C4	Realització d'un treball mitjançant un suport audiovisual per tal de sintetitzar i expressar els conceptes apresos en la assignatura.	16%
AA Relaxació	A14 A28 B1 B8 C3 C4	Realització d'un treball escrit per tal de fer recerca i aprofundir en els conceptes exposats a l'assignatura.	10%
AA Embenats funcionals	A14 A28 B1 C2 C3 C4	Realització d'un treball mitjançant un suport audiovisual per tal de sintetitzar i expressar els conceptes apresos en la assignatura.	16%

**El 10% restant de la nota correspondrà a l'assistència, actitud i participació a classe durant el curs, tant a classes teòriques com pràctiques.*

Qualificació

AVALUACIÓ CONTÍNUA

- És imprescindible haver assistit al 80% de les sessions pràctiques per acollir-se a aquesta
- Cal aprovar cada una de les parts amb una nota igual a 5 o més per poder fer mitjana, i d'aquesta manera aprovar l'assignatura en aquesta modalitat.

AVALUACIÓ FINAL

- L'alumnat que no ha assistit al 80% de les sessions pràctiques ha de fer l'examen final en el que s'avalua el contingut teòric i pràctic (a través d'un examen tipus test o un examen pràctic)
- L'alumnat que ha assistit al 80% de les sessions pràctiques, només s'haurà de presentar a les parts que no hagi aprovat.

Criteris específics de la nota No Presentat:

Es considerarà un alumne no presentat aquell que no es presenti a l'avaluació final no havent superat l'avaluació contínua.

Bibliografia

TERAPIA MANUAL

Kaltenborn FM. Fisioteràpia Manual Extremidades. Ed Mg Graw-Hill/Interamericana de Esapña, 1999

Kaltenborn FM. Fisioteràpia Manual de la Columna. Ed Mg Graw-Hill,2005

EMBENATS FUNCIONALS:

Neiger H. Los vendajes funcionales. 1ª ed. Barcelona: Masson, 1992.

Bové T. El vendaje funcional. 1ª ed. Barcelona: Doyma, 1991.

Jürgen H, Asmussen P. Técnicas de vendaje. Barcelona: Iatros Ediciones Ltda.

Bové T. El vendaje funcional. 5ª ed. Barcelona: Elsevier, 2011

EMBENAT NEUROMUSCULAR:

Kase K. Clinical therapeutic applications of the Kinesio taping method, 2nd ed. Tokyo: Ken Ikai Co; 2003.

RELAXACIÓ:

Bernstein DA, Borkovec TD. Entrenamiento en relajación progresiva. 9 ed. Bilbao: Desclee de Brower. 1996.

Brenan R. La Técnica Alexander. Barcelona: Kairós. 1994.

Digelman D. La eutonía de Gerda Alexander: un nuevo enfoque de la actividad física. Buenos Aires: Paidós. 1981.

Espinosa M. El método abreviado de relajación dinámica: sofroprofilaxis, sofroterapia, sofropedagogía. Madrid: [autor], 1995.

Missistrano JP. De la conciencia de sí mismo a los métodos de relajación y a la sofrología aplicados en kinesiología. Encycl. Med. Chir.Kinésithérapie-Médecine physique-Réadaptation; 26-137-A-10. París: Elsevier. 1996.p. 1-10.

Payne RA. Técnicas de relajación: guía práctica para el profesional de la salud. 5a Ed.Barcelona: Paidotribo; 2009.

Ranty Y. El entrenamiento autógeno progresivo; una relajación psicoterapéutica. Barcelona:Paidotribo. 1992.

Vázquez Cazón MI. Técnicas de relajación y respiración. Madrid: Síntesis; 2001.

ESTIRAMENTS MUSCULARS

Neiger Henri. Estiramientos Analíticos Manuales. Técnicas pasivas. Madrid: Médica Panamericana, 1998.

Michael J. Alter. Los Estiramientos. Bases Científicas y desarrollo de ejercicios. Barcelona: Paidotribo.

Génot, C; Neiger, H; Leroy, A; Pierron, G; Dufour, M; Péninou, G. Kinesioterapia. Principios. Miembros inferiores. Buenos Aires: Médica Panamericana, 1987.

Assignatures recomanades

Procediments generals en fisioteràpia I
Procediments generals en fisioteràpia III